

The Impact of Sports Diplomacy Components on Achieving the Political Goals of the Islamic Republic of Iran

1. Shirin Abbaspour

2. Ali Zarei*

3. Jasem Manouchehri

1. PhD Student in Sports Management, Tehran Central Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
2. Associate Professor of Sports Management, Faculty of Sports Sciences, Tehran Central Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
3. Assistant Professor of Sports Management, Faculty of Sports Sciences, Tehran Central Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Email: dr_alizarei@yahoo.com Received: 14.08.2023 Acceptance: 20.09.2023

*Journal of
Socio-political studies of Iran's
contemporary history*

eISSN: 2821-1294
<http://journalspsich.com>
Vol. 2, No 2, Pp: 83-102
Summer 2023

Original research article

How to Cite This Article:

Abbaspour, S., Zarei, A., & Manouchehri, J. (2023). The Impact of Sports Diplomacy Components on Achieving the Political Goals of the Islamic Republic of Iran, *spsich*, 2(2): 83-192.

Abstract

The aim of this study was to investigate the effectiveness of sports diplomacy components on achieving the political goals of the Islamic Republic of Iran. The present research will be of applied nature in terms of purpose and will utilize field research methods for data collection. This inquiry is quantitative and employs a survey method, utilizing a researcher-made questionnaire for data collection. The questionnaire items were designed based on the concepts derived from in-depth interviews with experts. The statistical population of the study consisted of doctoral students (master's or bachelor's degree) and professors and elites in sports management, as well as experienced managers knowledgeable about the subject. The sample size was determined based on the number of questionnaire items (minimum of 5 to 10 individuals per question) derived from the conceptual model. The results indicated that according to

© 2023 by the authors. License Iran-Mehr: The Institute for Social Study and Research, Tehran, Iran. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0 license) (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

the interpretive model in structural equation modeling, and since the value of the t-statistic for all paths is greater than 1.96, it can be stated that the respective path is significant at the 95% level. Therefore, all hypotheses tested in this study are confirmed. Based on the research findings, it is recommended that a Sports Diplomacy Policy Council be formed, consisting of the Minister of Foreign Affairs, Minister of Sports and Youth, Minister of Culture and Islamic Guidance, Minister of Education, Minister of Science, Research, and Technology, and other relevant officials, to determine the country's position in sports diplomacy in government programs and to formulate responsible strategies for this purpose.

Keywords: Sports diplomacy, Modeling, Islamic Republic of Iran.

بررسی میزان اثرگذاری مؤلفه‌های دیپلماسی ورزشی بر تحقق سیاسی اهداف جمهوری اسلامی ایران

شیرین عباس پور^۱

علی زارعی*^۲

جاسم منوچهری^۳

۱. دانشجوی دکترای مدیریت ورزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. دانشیار مدیریت ورزشی دانشکده علوم ورزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۳. استادیار مدیریت ورزشی دانشکده علوم ورزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۲۳ | پذیرش: ۱۴۰۲/۰۶/۲۹ | ایمیل نویسنده مسئول: dr_alizarei@yahoo.com

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی میزان اثرگذاری مؤلفه‌های دیپلماسی ورزشی بر تحقق اهداف سیاسی جمهوری اسلامی ایران بود. پژوهش حاضر به لحاظ هدف کاربردی و به لحاظ نحوه گردآوری داده‌ها از نوع پژوهش‌های میدانی خواهد بود. این تحقیق از نوع کمی و از روش پیمایشی می‌باشد که برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. سوالات پرسشنامه بر اساس مقوله‌های بدست آمده از مصاحبه عمیق با خبرگان طراحی شد. جامعه آماری پژوهش، دانشجویان دکتری (کارشناسی ارشد یا کارشناسی) و اساتید و نخبگان مدیریت ورزشی و مدیران با تجربه و آگاه به موضوع بودند که تعداد نمونه‌ها بر مبنای تعداد سوالات پرسشنامه (حداقل ۵ تا ۱۰ نفر به ازای هر سوال) برآمده از الگوی مفهومی بود. نتایج نشان داد که با توجه به الگوی تفسیری در مدل‌سازی معادلات ساختاری و از آنجایی که مقدار آماره t مربوط تمامی مسیرها از ۱/۹۶ بزرگتر باشد می‌توان گفت که مسیر مربوطه در سطح ۹۵

فصلنامه علمی-پژوهشی

مطالعات سیاسی-اجتماعی تاریخ معاصر ایران

شاپا (الکترونیکی): ۱۲۹۴-۲۸۲۱
<http://journalspsich.com>
دوره ۲ | شماره ۲ | صص ۸۳-۱۰۲
تابستان ۱۴۰۲

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:

درون متن:

(عباس پور و همکاران، ۱۴۰۲)

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:

در فهرست منابع:

عباس پور، شیرین، زارعی، علی، و منوچهری، جاسم. (۱۴۰۲). بررسی میزان اثرگذاری مولفه‌های دیپلماسی ورزشی بر تحقق سیاسی اهداف جمهوری اسلامی ایران. مطالعات سیاسی-اجتماعی تاریخ معاصر ایران، ۲(۲): ۸۳-۱۰۲.

درصد معنی‌دار می‌باشد بنابراین تمامی فرضیه‌های مورد بررسی در تحقیق حاضر تأیید می‌گردد. با توجه به یافته‌های تحقیق پیشنهاد می‌شود، تا شورای سیاست‌گذاری دیپلماسی ورزشی با حضور وزیر امور خارجه، وزیر ورزش و جوانان، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزیر آموزش و پرورش، وزیر علوم تحقیقات و فناوری و دیگر مسئولین تشکیل شود تا در آن جایگاه دیپلماسی ورزشی کشور در برنامه‌های دولت تعیین و دستگاه متولی برای این امر تعیین و استراتژی‌های مربوط تدوین گردد.

کلیدواژه‌ها: دیپلماسی ورزشی، مدلسازی، جمهوری اسلامی ایران.

مقدمه و بیان مسئله

امروزه ادبیات دیپلماتیک ورزشی توانسته مرزها را کمرنگ و راه‌های بیشتری را برای گفتگو باز نماید تا از این طریق افراد مختلف در کنار یکدیگر جمع گردند. از این‌رو دیپلماسی ورزش به منزله اکسیری برای دولت‌ها می‌باشد که به عنوان یک ابزار دیپلماتیک بکر و دست نخورده افتراق را از بین ببرند و توسعه، گفتگو و پایداری را ترویج دهند. مؤسساتی که در زمینه ورزش و دیپلماسی فعالیت می‌نمایند، می‌توانند ارزش‌های ورزشی مثبتی از قبیل احترام متقابل، نظم، صبر، تحمل و دلسوزی را در بین روابط تند و خشن سیاسی افزایش دهند و مایه تلطیف این فضا شوند (فتاحی‌میلاسی، ۱۴۰۱). در جهان امروز، نقش ورزش و فعالیت‌های ورزشی از یک فعالیت بدنی یا نوعی سرگرمی فرار رفته و کارکردهای مختلف بهداشتی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، زیست محیطی و مهمتر از آن سیاسی و بین‌المللی پیدا کرده است. امروزه ورزش به طور گسترده در سراسر جهان رواج یافته و اسناد بین‌المللی جدید نیز به ورزش توجه زیادی کرده‌اند. بین‌المللی شدن بسیاری از ورزش‌ها موجب شده تا کشورها به رقابت ورزشی بین‌المللی، به عنوان میدانی برای پیشبرد منافع ملی و تحقق اهداف سیاسی و بین‌المللی خود توجه کنند. در این راستا مفهوم دیپلماسی ورزشی در کنار انواع دیپلماسی‌های دیگر ظهور پیدا کرده، و رشد چشمگیری داشته است (گونزالس و همکاران، ۲۰۲۱). در تعریفی جامع، دیپلماسی ورزش را می‌توان بخش پرننگ دیپلماسی عمومی نامید که در آن از تمامی ظرفیت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری ورزش یک کشور از قبیل تجهیزات و فضاهای ورزشی، ورزشکاران، مربیان، مدیران ورزشی، استفاده تا قدرت نرم آن در عرصه بین‌الملل تقویت گردد (شریعتی‌فیض‌آبادی ۱۴۰۰). همچنین دیپلماسی ورزشی رویکردی است که اخیراً سیاست‌مداران و دولت‌مردان دنیا با استفاده از افراد و رویدادهای ورزشی به دنبال ایجاد تصویر مطلوبی از کشور خود در بین سازمان‌ها و دولت‌های خارجی می‌باشند امروز ورزش یک جنبه مهمی از نفوذ سیاسی دولت‌ها شده است ورزش ابزاری است برای امور بین‌المللی که کشورها می‌توانند با استفاده از آن به تقویت روابط در سراسر جهان اقدام نمایند. ورزش و توسعه اقتصادی مقوله‌ای است که تحت تأثیر سیاست قرار گرفته است. امروزه به دلیل ارزش زیاد تبلیغاتی و برد جهانی ورزش، برگزاری مسابقات جهانی برای کشور میزبان منافع بزرگ اقتصادی از طریق ورود توریست، آگهی‌های تبلیغاتی تجاری و ورود اسپانسرها به صحنه ورزش در بردارد (حسن‌پور و همکاران، ۱۴۰۰). از سویی دیگر، بسیاری از صاحب‌نظران حوزه دیپلماسی عمومی از ورزش و رویدادهای ورزشی به عنوان یک پدیده فرهنگی و یا یک پدیده اجتماعی با نفوذ که مخاطبان بسیاری را در قشرها و گروه‌های مختلف جامعه به خود اختصاص می‌دهند یاد می‌کنند. آن‌ها بر این باورند که

فضاهای ورزشی (اعم از میادین مسابقات، رسانه‌های ورزشی، طرفداران و علاقه‌مندان) زمینه بسیار مناسبی را برای شناساندن و فرستادن پیام یک ملت به وجود می‌آورد، به گونه‌ای که یکی از وجوه دیپلماسی غیررسمی در قالب دیپلماسی ورزشی است که با هدف استفاده از ورزش برای دستیابی به مقاصد و تامین منافع ملی محسوب می‌شود. به همین دلیل دستگاه دیپلماسی کشورها برای داشتن یک سیاست خارجی موفق با هدف حضور قدرتمندانه در مجامع بین‌المللی به ورزش و رویدادهای ورزشی و به طور کلی دیپلماسی ورزشی توجه ویژه‌ای دارند (بخشی‌چناری و همکاران، ۱۳۹۸). جمهوری اسلامی ایران در شرایط کنونی جهان، متأثر از دیپلماسی فعال خود در مقام یک قدرت منطقه‌ای قرار دارد. شاخص‌های سنجش نفوذ منطقه‌ای در کشور ما نیز نشان می‌دهد که جمهوری اسلامی ایران به اندازه کافی از ویژگی‌های لازم برای ظهور به عنوان یک قدرت منطقه‌ای برخوردار است: دانش و فناوری، دستاوردها و پیشرفت‌های ورزشی، پهناوری و جمعیت، ثروت ملی، مشروعیت داخلی، نظام مردمی، موقعیت ژئواستراتژیک و ثبات داخلی، زمینه‌های لازم را برای ظهور و توسعه نفوذ ایران در سطح منطقه فراهم کرده است. یکی از مقوله‌های تاثیر گذار در دنیا ورزش می‌باشد. ورزش می‌تواند صدای یک ملت را رساتر به گوش سایر سیاستمداران برساند و نقش مکمل برای سیاست‌های یک دولت داشته باشد. رویدادهای بزرگ ورزشی برای ملت میزبان، فرصت‌های مهم دیپلماتیک عمومی را مهیا می‌کنند. عموماً میزبانی یک رویداد بین‌المللی دلیلی بر تأیید شهروندی بین‌المللی خوب مردمان آن کشور است. بنابراین آنچه در دیپلماسی سنتی مانند احترام و پذیرش سفیران، توافقنامه‌های مذاکره‌ای و حل مناقشات می‌باشد، در فعالیت‌های ورزشی اساساً به صورت ارتباطی و نمایندگی ملل انجام می‌شود. مانند سایر اشکال دیپلماسی، ورزش بین‌الملل نیز در صحنه‌ها و ورزشگاه‌های معین اتفاق می‌افتد و تاثیر آن تأثیر به عنوان پدیده‌ای مستقل در ارتباطات دیپلماتیک میان دولت‌ها، مردم و سایر بازیگران می‌تواند به طرق مختلف تأثیر مستقیم و مداوم بر روابط میان حکومت‌ها، ملل و مردمان داشته باشد (ابراهیمی و همکاران، ۱۴۰۱). از طرفی نظام جمهوری اسلامی ایران و سیاست خارجی آن همواره پس از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، دارای فراز و نشیب‌های زیادی بوده است. با توجه به تغییر نظام حاکم بر کشور و شکل‌گیری نظام سیاسی جدید و شرایط داخلی و بین‌المللی در هر دولت به قدرت رسیده در کشور شاهد سیاست خارجی متفاوتی بوده‌ایم. در هر دوره با توجه به قابلیت‌های داخلی، شرایط و مقتضیات منطقه‌ای و بین‌المللی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران متأثر از رویکردهای اتخاذ شده به پی‌گیری منافع خود پرداخته است و در هر دوره، سیاست خارجی جمهوری اسلامی با توجه به یک رویکرد مشخص اعمال شده است. در دهه اول انقلاب با توجه به شرایط متشنج کشور که متأثر از پیروزی انقلاب از سویی و از سوی دیگر ناشی از شروع جنگ تحمیلی و برخوردهای خصمانه با ایران

بود؛ قابلیت اجرای یک رویکرد متناسب و اتخاذ سیاست خارجی مستقل، مدون، با ثبات و هدفمند را از جمهوری اسلامی ایران سلب کرده بود. هرچند که پس از اتمام جنگ نیز شاهد شرایط بغرنج حاصله از جنگ هشت ساله بودیم که امکانات لازم را برای پیگیری سیاست خارجی مدون را از ایران سلب کرده بود، اما با این حال شاهد این وضعیت می‌باشیم که جمهوری اسلامی ایران با توجه به تثبیت موقعیت و درک شرایط اقدام به پیگیری سیاست خارجی مدون و هدفمند نموده است (سبزی و همکاران، ۱۴۰۰). در زمینه دیپلماسی ورزشی تاکنون پژوهش‌های بسیاری در داخل و خارج از کشور انجام شده است. از جمله مختاری و همکاران (۱۴۰۱) با عنوان تاثیر قدرت نرم دیپلماسی ورزشی بر روابط ایران و آمریکا: مطالعه موردی دیپلماسی کشتی (۱۹۹۸-۲۰۱۳) به این نتیجه رسیدند که تاثیر کشتی در شکل‌گیری قدرت نرم دیپلماسی ورزشی در مقاطعی حساس و با کمترین هزینه به بهبود مقطعی مناسبات ایران و آمریکا کمک کرده است. ورزش در سال‌های مورد بررسی یک ابزار دیپلماتیک بوده است که نه تنها باعث برقراری روابط غیرسیاسی شده بلکه باعث کاهش تنش‌ها می‌شود. هادیان و کریمی (۱۴۰۰) با عنوان قدرت نرم ورزش در خدمت اهداف ژئوپلیتیکی سیاست خارجی (مطالعه موردی: چین)؛ نتایج نشان دهنده اهمیت خاص ورزش و دیپلماسی ورزشی در راهبرد سیاست خارجی چین و ارتقاء آن تا سطح یک ابزار راهبردی برای بهره‌برداری ژئوپلیتیکی از آن بود. طبق مدل مفهومی طراحی شده کشور چین از طریق دیپلماسی ورزشی فعال میدان بین‌المللی ورزش را به میدان روابط بین‌الملل پیوند زده و از سرمایه‌های این دو میدان برای تحقق اهداف سیاست خارجی خود بهره‌برداری می‌نماید. همچنین در تحقیقات خارجی در تحقیقی متقی و همکاران (۲۰۲۱) با عنوان ژئوپلیتیک ورزش و دیپلماسی روابط همسایگی در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر مطالعه موردی: ایران و کشورهای عربی خلیج فارس به تبیین جنبه‌های قدرت در ورزش و سیاست می‌پردازند و تلاش دارند نقطه ژئوپلیتیک ورزش در منطقه خلیج فارس را بررسی و تأثیر مسابقات جام جهانی فوتبال قطر در منطقه و تعامل آن در عرصه ورزشی را مورد کنکاش قرار دهند. این مقاله به دلیل بررسی نقش فوتبال و به طور خاص جام جهانی ۲۰۲۲ قطر بر مناسبات کشورهای حاشیه خلیج فارس با بسیاری از پژوهش‌ها تفاوت دارد. مرور تحقیقات گذشته در داخل و خارج کشور نشان می‌دهد که با وجود مزایای استفاده دیپلماسی ورزشی، اکثر آن‌ها از این دیپلماسی به‌عنوان عاملی قدرتمند و تاثیرگذار برای رسیدن به اهداف ملی و فراملی خود استفاده می‌کنند و کمتر به دیپلماسی ورزشی به عنوان ابزاری برای پیشبرد اهداف مرتبط با سیاست خارجی پرداخته‌اند. حال با توجه به مطالب فوق و با توجه به نقش بی‌بدیل دیپلماسی ورزشی از یک سو و نقش کلیدی کشورمان در منطقه و جهان، جمهوری اسلامی ایران می‌تواند از ورزش و دیپلماسی ورزشی به عنوان ابزاری به نسبت کم هزینه‌تر و در عین حال جذاب‌تر در تحقق اهداف و منافع

بین‌المللی خود استفاده نماید. لذا با توجه به کمبود پژوهش‌های مرتبط در این زمینه در داخل کشور، پژوهش حاضر سعی دارد ضمن توجه به مفهوم دیپلماسی ورزشی و تاثیر مؤلفه‌های این مهم بر تحقق اهداف سیاسی نظام جمهوری اسلامی ایران پردازد.

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر به لحاظ هدف کاربردی و به لحاظ نحوه گردآوری داده‌ها از نوع پژوهش‌های میدانی خواهد بود. این تحقیق از نوع کمی و از روش پیمایشی می‌باشد که برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. سوالات پرسشنامه بر اساس مقوله‌های بدست آمده از مصاحبه عمیق با خبرگان طراحی شد. جامعه آماری پژوهش، دانشجویان دکتری (کارشناسی ارشد یا کارشناسی) و اساتید و نخبگان مدیریت ورزشی و مدیران با تجربه و آگاه به موضوع بودند که تعداد نمونه‌ها بر مبنای تعداد سوالات پرسشنامه (حداقل ۵ تا ۱۰ نفر به ازای هر سوال) برآمده از الگوی مفهومی بود. در این مرحله شامل تمامی افراد آشنا با دیپلماسی ورزشی می‌باشند. حجم نمونه براساس فرمول مربوط به معادلات ساختاری (به ازای هر سوال بین ۵ تا ۱۵ پرسشنامه) در نظر گرفته شد. از آنجایی که تعداد سوالات پرسشنامه ۵۹ سوال بود به حداقل ۲۹۵ داده نیاز بود ($295 = 5 * 59$) که جهت اطمینان تعداد ۳۲۰ پرسشنامه به روش نمونه‌گیری ساده توزیع و گردآوری شد، که در نهایت تعداد ۳۰۸ پرسشنامه قابل استفاده بوده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. در فاز دوم روش‌های آماری توصیفی (فراوانی/ درصد/ میانگین/ انحراف استاندارد) با استفاده از نرم‌افزار Spss 24 مورد استفاده قرار گرفت و با استفاده از روش‌های آمار استنباطی شامل محاسبه اعتبار سازه پرسشنامه و بررسی ساختار آن از تحلیل عاملی تاییدی و آزمون مدل نهایی پژوهش با آزمون معادلات ساختاری (SEM) از طریق نرم افزار اسمارت PLS3 انجام شد.

یافته‌ها

در بخش آمار توصیفی متغیرهای پژوهش پرداخته خواهد شد و اطلاعاتی نظیر میانگین و انحراف معیار و چولگی و کشیدگی ارائه خواهد شد.

جدول ۱: آمار توصیفی مولفه‌های پژوهش و بررسی توزیع داده‌ها

مولفه	میانگین	واریانس	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	نتیجه
اهداف اجتماعی	۳/۹۰۲	۰/۵۳۸	۰/۷۳۴	-۱/۲۵۹	۱/۹۳۶	نرمال
اهداف اقتصادی	۴/۰۲۰	۰/۵۴۷	۰/۷۴۰	-۱/۵۳۶	۲/۸۹۳	نامشخص
اهداف سیاسی	۳/۹۶۴	۰/۵۶۰	۰/۷۴۸	-۱/۵۷۱	۲/۹۵۱	نامشخص

اهداف فرهنگی	۳/۹۲۲	۰/۶۵۶	۰/۸۱۰	-۱/۳۳۹	۱/۸۰۹	نرمال
اهداف ورزشی	۴/۰۴۸	۰/۶۱۷	۰/۷۸۵	-۱/۶۵۳	۳/۲۹۶	نامشخص
اهداف ژئوپولتیکی	۳/۰۱۶	۰/۵۹۹	۰/۷۷۴	-۱/۸۰۶	۴/۱۸۲	نامشخص

با توجه به جدول فوق و از آنجائی که میزان ضریب کشیدگی در برخی مولفه‌ها خارج از بازه ± 2 قرار دارد، می‌توان مطرح نمود که توزیع فوق، مفروضه نرمال بودن را دار نیست و نمی‌توان از میانگین به‌عنوان معرف شاخص گرایش مرکزی استفاده نمود و از آزمون‌های آمار پارامتریک استفاده به عمل آورد. در نتیجه جهت مشخص شدن دقیق توزیع داده‌ها از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف استفاده شده است.

جدول ۲: نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف

متغیر	آماره	درجه آزادی	معناداری	نتیجه
اهداف اجتماعی	۰/۱۲۴	۳۰۸	۰/۰۰۱	غیرنرمال
اهداف اقتصادی	۰/۱۳۹	۳۰۸	۰/۰۰۱	غیرنرمال
اهداف سیاسی	۰/۱۴۲	۳۰۸	۰/۰۰۱	غیرنرمال
اهداف فرهنگی	۰/۱۵۰	۳۰۸	۰/۰۰۱	غیرنرمال
اهداف ورزشی	۰/۱۵۷	۳۰۸	۰/۰۰۱	غیرنرمال
اهداف ژئوپولتیکی	۰/۱۴۶	۳۰۸	۰/۰۰۱	غیرنرمال

نتایج جدول فوق نشان می‌دهد بر اساس آزمون کلموگروف-اسمیرنوف؛ چون سطح معنی‌داری تمامی مؤلفه‌ها کمتر از $\alpha=0/05$ می‌باشد، لذا توزیع کلیه داده‌ها، غیرنرمال و برای بررسی فرضیه‌های آماری مربوط به آنها از آزمون‌های ناپارامتریک استفاده شد.

در پژوهش حاضر با توجه به غیرنرمال بودن توزیع داده‌ها و همچنین نیاز به تحلیل عاملی بالاتر از مرتبه دوم (به عنوان دو پیشفرض استفاده از رویکرد واریانس محور)، از رویکرد حداقل مربعات جزئی و نرم افزار SMART PLS3 استفاده شده است که در ادامه نتایج به دست آمده از این رویکرد و خروجی نرم افزار به صورت مبسوط تشریح خواهد شد.

روش آماری در بخش استنباطی مدل حداقل مربعات جزئی (PLS^۱) می‌باشد که در دو مرحله انجام می‌شود. در اولین مرحله، بایستی مدل اندازه‌گیری از طریق تحلیل‌های روایی و پایایی و تحلیل عامل تأییدی بررسی شود و در دومین مرحله، بایستی مدل ساختاری به وسیله برآورد مسیر بین متغیرها و تعیین شاخص‌های برازش مدل بررسی شود.

^۱ . Partial Least Squares

تحلیل عاملی تایید متغیر اهداف اقتصادی

جدول ۳: نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی و بارهای عاملی مولفه‌های اهداف اقتصادی

مؤلفه فرعی	گویه	بار عاملی	نتیجه اعتبار	مؤلفه فرعی	گویه	بار عاملی	نتیجه اعتبار
روابط اقتصادی	سوال ۱	۰/۸۳۴	مناسب	توسعه اقتصادی	سوال ۱	۰/۷۹۵	مناسب
	سوال ۲	۰/۸۷۷	مناسب		سوال ۲	۰/۸۷۱	مناسب
گردشگری ورزشی	سوال ۳	۰/۸۸۶	مناسب	سوال ۳	سوال ۳	۰/۸۳۴	مناسب
	سوال ۴	۰/۷۹۱	مناسب		سوال ۴	۰/۸۴۸	مناسب
	سوال ۵	۰/۷۳۵	مناسب		سوال ۵	۰/۸۰۹	مناسب
	سوال ۱	۰/۸۳۶	مناسب				
	سوال ۲	۰/۸۷۹	مناسب				
	سوال ۳	۰/۸۸۵	مناسب				
	سوال ۴	۰/۸۴۹	مناسب				

در این تحقیق برای تفسیر مقادیر بارهای عاملی، نگرش فورنل و لارکر (۱۹۸۱) مورد استفاده قرار گرفت. نتایج جدول فوق نشان داد بارهای عاملی تمامی گویه‌ها بیشتر از ۰/۷ می‌باشند و بنابراین اعتبار مناسبی دارند.

جدول ۴ نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی تحلیل عاملی

تحلیل عاملی	مؤلفه	میانگین واریانس	پایایی مرکب	Rho	آلفای کرونباخ
مرتبه اول	روابط اقتصادی	۰/۶۸۳	۰/۹۱۵	۰/۸۸۵	۰/۸۸۲
	گردشگری اقتصادی	۰/۶۸۳	۰/۹۲۱	۰/۸۸۶	۰/۸۸۵
	توسعه اقتصادی	۰/۶۹۲	۰/۹۱۸	۰/۸۸۹	۰/۸۸۸
مرتبه دوم	اهداف اقتصادی	۰/۵۷۳	۰/۹۴۹	۰/۹۴۳	۰/۹۴۲

داده‌های جدول مذکور نشان می‌دهد که پایایی مرکب برای همه متغیرها بزرگتر از ۰/۸ و میانگین واریانس برای تمام متغیرها بزرگتر از ۰/۵ می‌باشد همچنین میزان آلفای کرونباخ و Rhoی دیلون و گلدستین متغیرها نیز بیشتر از ۰/۷ می‌باشد که این مقادیر، اعتبار همگرایی نسبتاً بالایی را نشان می‌دهند. از آنجایی که اعتبار تمامی گویه‌های پرسشنامه در وضعیت مناسب قرار داشته است (بیشتر از ۰/۷) در نتیجه تمامی آن‌ها در تحلیل مدل نهایی تحقیق وارد شده‌اند.

تحلیل عاملی تایید متغیر اهداف اجتماعی

جدول ۵: نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی و بارهای عاملی متغیر اهداف اجتماعی

مؤلفه فرعی	گویه	بار عاملی	نتیجه اعتبار	مؤلفه فرعی	گویه	بار عاملی	نتیجه اعتبار
وحدت	سوال ۱	۰/۷۷۰	مناسب	ارتباطات	سوال ۱	۰/۸۶۳	مناسب
اجتماعی	سوال ۲	۰/۸۷۴	مناسب	اجتماعی	سوال ۲	۰/۸۲۸	مناسب
	سوال ۳	۰/۸۶۰	مناسب		سوال ۳	۰/۷۸۵	مناسب
	سوال ۴	۰/۸۶۵	مناسب		سوال ۴	۰/۸۴۴	مناسب
ارزش‌های اجتماعی	سوال ۱	۰/۸۸۰	مناسب				
	سوال ۲	۰/۸۶۷	مناسب				
	سوال ۳	۰/۷۶۶	مناسب				

نتایج جدول فوق نشان داد بارهای عاملی تمامی گویه‌ها بیشتر از ۰/۷ می‌باشند و بنابراین اعتبار مناسبی دارند.

جدول ۶: نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی تحلیل عاملی

تحلیل عاملی	مؤلفه	میانگین واریانس	پایایی مرکب	Rho	آلفای کرونباخ
مرتب اول	ارتباطات اجتماعی	۰/۶۹۰	۰/۸۹۹	۰/۸۵۵	۰/۸۵۰
	ارزش‌های اجتماعی	۰/۷۰۴	۰/۸۷۷	۰/۷۹۹	۰/۷۸۸
	وحدت اجتماعی	۰/۷۱۱	۰/۹۰۸	۰/۸۶۳	۰/۸۶۳
مرتب دوم	اهداف اجتماعی	۰/۵۴۳	۰/۹۲۹	۰/۹۱۷	۰/۹۱۵

داده‌های جدول مذکور نشان می‌دهد که پایایی مرکب برای همه متغیرها بزرگتر از ۰/۸ و میانگین واریانس برای تمام متغیرها بزرگتر از ۰/۵ می‌باشد همچنین میزان آلفای کرونباخ و Rho دیلون و گلدستین متغیرها نیز بیشتر از ۰/۷ می‌باشد که این مقادیر، اعتبار همگرایی نسبتاً بالایی را نشان می‌دهند. از آنجایی که اعتبار تمامی گویه‌های پرسشنامه در وضعیت مناسب قرار داشته است (بیشتر از ۰/۷) در نتیجه تمامی آن‌ها در تحلیل مدل نهایی تحقیق وارد شده‌اند.

تحلیل عاملی تایید متغیر اهداف سیاسی

جدول ۷: نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی و بارهای عاملی مولفه‌های اهداف سیاسی

مؤلفه فرعی	گویه	بار عاملی	نتیجه اعتبار	مؤلفه فرعی	گویه	بار عاملی	نتیجه اعتبار
هماهنگی	سوال ۱	۰/۸۹۴	مناسب	انسجام	سوال ۱	۰/۸۴۶	مناسب
بین‌المللی	سوال ۲	۰/۹۳۰	مناسب	سیاسی	سوال ۲	۰/۸۸۴	مناسب
روابط سیاسی	سوال ۱	۰/۸۵۴	مناسب		سوال ۳	۰/۷۷۵	مناسب
	سوال ۲	۰/۸۷۱	مناسب				
	سوال ۳	۰/۸۶۸	مناسب				

نتایج جدول فوق نشان داد بارهای عاملی تمامی گویه‌ها بیشتر از ۰/۷ می‌باشند و بنابراین اعتبار مناسبی دارند.

جدول ۸: نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی تحلیل عاملی

تحلیل عاملی	مؤلفه	میانگین واریانس	پایایی مرکب	Rho	آلفای کرونباخ
مرتبه اول	هماهنگی بین‌المللی	۰/۸۳۲	۰/۹۳۷	۰/۹۰۰	۰/۸۹۹
	روابط سیاسی	۰/۵۵۷	۰/۸۹۹	۰/۸۳۲	۰/۸۳۱
	انسجام سیاسی	۰/۶۹۹	۰/۸۷۴	۰/۷۸۷	۰/۷۸۳
مرتبه دوم	اهداف سیاسی	۰/۷۴۷	۰/۹۱۹	۰/۹۰۱	۰/۹۰۰

داده‌های جدول مذکور نشان می‌دهد که پایایی مرکب برای همه متغیرها بزرگتر از ۰/۸ و میانگین واریانس برای تمام متغیرها بزرگتر از ۰/۵ می‌باشد همچنین میزان آلفای کرونباخ و Rhoی دیلون و گلدستین متغیرها نیز بیشتر از ۰/۷ می‌باشد که این مقادیر، اعتبار همگرایی نسبتاً بالایی را نشان می‌دهند. از آنجایی که اعتبار تمامی گویه‌های پرسشنامه در وضعیت مناسب قرار داشته است (بیشتر از ۰/۷) در نتیجه تمامی آن‌ها در تحلیل مدل نهایی تحقیق وارد شده‌اند.

تحلیل عاملی تایید متغیر اهداف ورزشی

جدول ۸: نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی و بارهای عاملی متغیر عوامل مداخله‌گر

مؤلفه فرعی	گویه	بار عاملی	نتیجه اعتبار	مؤلفه فرعی	گویه	بار عاملی	نتیجه اعتبار
بهبود	سوال ۱	۰/۸۸۳	مناسب	حمایت	سوال ۱	۰/۸۹۵	مناسب
زیرساخت	سوال ۲	۰/۹۳۳	مناسب	ورزشی	سوال ۲	۰/۸۷۹	مناسب
	سوال ۳	۰/۸۷۱	مناسب		سوال ۳	۰/۸۴۲	مناسب

توسعه کمی	سوال ۱	۰/۸۸۶	مناسب
ورزش	سوال ۲	۰/۹۰۳	مناسب
	سوال ۳	۰/۸۹۰	مناسب

نتایج جدول فوق نشان داد بارهای عاملی تمامی گویه‌ها بیشتر از ۰/۷ می‌باشند و بنابراین اعتبار مناسبی دارند.

جدول ۹: نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی تحلیل عاملی

تحلیل عاملی	مولفه	میانگین واریانس	پایایی مرکب	Rho	آلفای کرونباخ
مرتب اول	بهبود زیرساخت	۰/۸۰۳	۰/۹۲۴	۰/۸۷۸	۰/۸۷۷
	توسعه کمی ورزش	۰/۷۹۷	۰/۹۲۲	۰/۸۷۳	۰/۸۷۳
	حمایت ورزشی	۰/۷۶۱	۰/۹۰۵	۰/۸۴۳	۰/۸۴۳
مرتب دوم	اهداف ورزشی	۰/۶۵۲	۰/۹۴۴	۰/۹۳۳	۰/۹۳۳

داده‌های جدول مذکور نشان می‌دهد که پایایی مرکب برای همه متغیرها بزرگتر از ۰/۸ و میانگین واریانس برای تمام متغیرها بزرگتر از ۰/۵ می‌باشد همچنین میزان آلفای کرونباخ و Rhoی دیلون و گلدستین متغیرها نیز بیشتر از ۰/۷ می‌باشد که این مقادیر، اعتبار همگرایی نسبتاً بالایی را نشان می‌دهند. از آنجایی که اعتبار تمامی گویه‌های پرسشنامه در وضعیت مناسب قرار داشته است (بیشتر از ۰/۷) در نتیجه تمامی آن‌ها در تحلیل مدل نهایی تحقیق وارد شده‌اند.

تحلیل عاملی تایید متغیر اهداف فرهنگی

جدول ۱۰: نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی و بارهای عاملی متغیر راهبردها

مؤلفه فرعی	گویه	بار عاملی	نتیجه اعتبار	مؤلفه فرعی	گویه	بار عاملی	نتیجه اعتبار
هویت فرهنگی	سوال ۱	۰/۷۳۶	مناسب	برندسازی	سوال ۱	۰/۷۸۴	مناسب
	سوال ۲	۰/۸۲۳	مناسب	فرهنگی	سوال ۲	۰/۹۰۷	مناسب
	سوال ۳	۰/۸۲۵	مناسب		سوال ۳	۰/۹۰۶	مناسب
	سوال ۴	۰/۸۲۰	مناسب		سوال ۴	۰/۸۳۶	مناسب
	سوال ۵	۰/۸۲۴	مناسب				

نتایج جدول فوق نشان داد بارهای عاملی تمامی گویه‌ها بیشتر از ۰/۷ می‌باشند و بنابراین اعتبار مناسبی دارند.

جدول ۱۱: نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی تحلیل عاملی

تحلیل عاملی	مولفه	میانگین واریانس	پایایی مرکب	Rho	آلفای کرونباخ
مرتبه اول	برندسازی فرهنگی	۰/۷۴۰	۰/۹۱۹	۰/۸۸۷	۰/۸۸۱
	هویت فرهنگی	۰/۶۵۰	۰/۹۰۳	۰/۸۷۰	۰/۸۶۵
مرتبه دوم	اهداف فرهنگی	۰/۶۱۱	۰/۹۳۴	۰/۹۲۳	۰/۹۱۹

داده‌های جدول مذکور نشان می‌دهد که پایایی مرکب برای همه متغیرها بزرگتر از $0/8$ و میانگین واریانس برای تمام متغیرها بزرگتر از $0/5$ می‌باشد همچنین میزان آلفای کرونباخ و Rho ی دیلون و گلدستین متغیرها نیز بیشتر از $0/7$ می‌باشد که این مقادیر، اعتبار همگرایی نسبتاً بالایی را نشان می‌دهند. از آنجایی که اعتبار تمامی گویه‌های پرسشنامه در وضعیت مناسب قرار داشته است (بیشتر از $0/7$) در نتیجه تمامی آن‌ها در تحلیل مدل نهایی تحقیق وارد شده‌اند.

تحلیل عاملی تایید متغیر اهداف ژئوپولتیکی

جدول ۱۲: نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی و بارهای عاملی متغیر اهداف ژئوپولتیکی

مؤلفه فرعی	گویه	بار عاملی	نتیجه اعتبار	مؤلفه فرعی	گویه	بار عاملی	نتیجه اعتبار
کاهش تنش	سوال ۱	۰/۸۲۹	مناسب	پذیرش	سوال ۱	۰/۸۸۶	مناسب
	سوال ۲	۰/۸۰۴	مناسب	جهانی	سوال ۲	۰/۹۱۵	مناسب
	سوال ۳	۰/۸۴۶	مناسب		سوال ۳	۰/۸۸۴	مناسب
	سوال ۴	۰/۸۵۸	مناسب	-	-	-	-

نتایج جدول فوق نشان داد بارهای عاملی تمامی گویه‌ها بیشتر از $0/7$ می‌باشند و بنابراین اعتبار مناسبی دارند.

جدول ۱۳: نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی تحلیل عاملی

تحلیل عاملی	مولفه	میانگین واریانس	پایایی مرکب	Rho	آلفای کرونباخ
مرتبه اول	کاهش تنش	۰/۶۹۶	۰/۹۰۲	۰/۸۵۶	۰/۸۵۴
	پذیرش جهانی	۰/۸۰۱	۰/۹۲۳	۰/۸۷۶	۰/۸۷۶
مرتبه دوم	اهداف ژئوپولتیکی	۰/۶۵۶	۰/۹۳۰	۰/۹۱۴	۰/۹۱۲

از سوی دیگر، داده‌های جدول مذکور نشان می‌دهد که پایایی مرکب برای همه متغیرها بزرگتر از $0/8$ و میانگین واریانس برای تمام متغیرها بزرگتر از $0/5$ می‌باشد همچنین میزان آلفای کرونباخ و Rho ی دیلون و گلدستین متغیرها نیز بیشتر از $0/7$ می‌باشد که این مقادیر، اعتبار همگرایی نسبتاً

بالایی را نشان می‌دهند. از آنجایی که اعتبار تمامی گویه‌های پرسشنامه در وضعیت مناسب قرار داشته است (بیشتر از ۰/۷) در نتیجه تمامی آن‌ها در تحلیل مدل نهایی تحقیق وارد شده‌اند. در نهایت پس از اجرای تحلیل عاملی تاییدی (مدل اندازه‌گیری) در این بخش به اجرای تحلیل مسیر (مدل ساختاری) پرداخته شد.

جدول ۱۴: مقادیر ضریب مسیر و آماره t فرضیه‌های مرتبط با مسیرهای مدل تحقیق

رابطه	ضریب مسیر	آماره t	معناداری	نتیجه
اهداف اجتماعی ← دیپلماسی ورزشی	۰/۹۲۰	۶۹/۷۳۶	۰/۰۰۱	تایید
اهداف اقتصادی ←	۰/۹۲۱	۶۷/۶۸۶	۰/۰۰۱	تایید
اهداف سیاسی ←	۰/۹۴۱	۹۳/۷۴۲	۰/۰۰۱	تایید
اهداف فرهنگی ←	۰/۹۰۴	۵۵/۷۶۳	۰/۰۰۱	تایید
اهداف ورزشی ←	۰/۹۲۸	۷۳/۴۹۳	۰/۰۰۱	تایید
اهداف ژئوپولتیکی ←	۰/۹۲۶	۷۹/۸۴۴	۰/۰۰۱	تایید

با توجه به الگوی تفسیری در مدل‌سازی معادلات ساختاری و از آنجایی که مقدار آماره t مربوط تمامی مسیرها از ۱/۹۶ بزرگتر باشد می‌توان گفت که مسیر مربوطه در سطح ۹۵ درصد معنی‌دار می‌باشد بنابراین تمامی فرضیه‌های مورد بررسی در تحقیق حاضر تأیید می‌گردد. پس از اجرای تحلیل عاملی تاییدی (مدل اندازه‌گیری) در این بخش به اجرای تحلیل مسیر (مدل ساختاری) پرداخته خواهد شد.

جدول ۱۵: مقادیر ضریب مسیر و آماره t فرضیه‌های مرتبط با مسیرهای مدل تحقیق

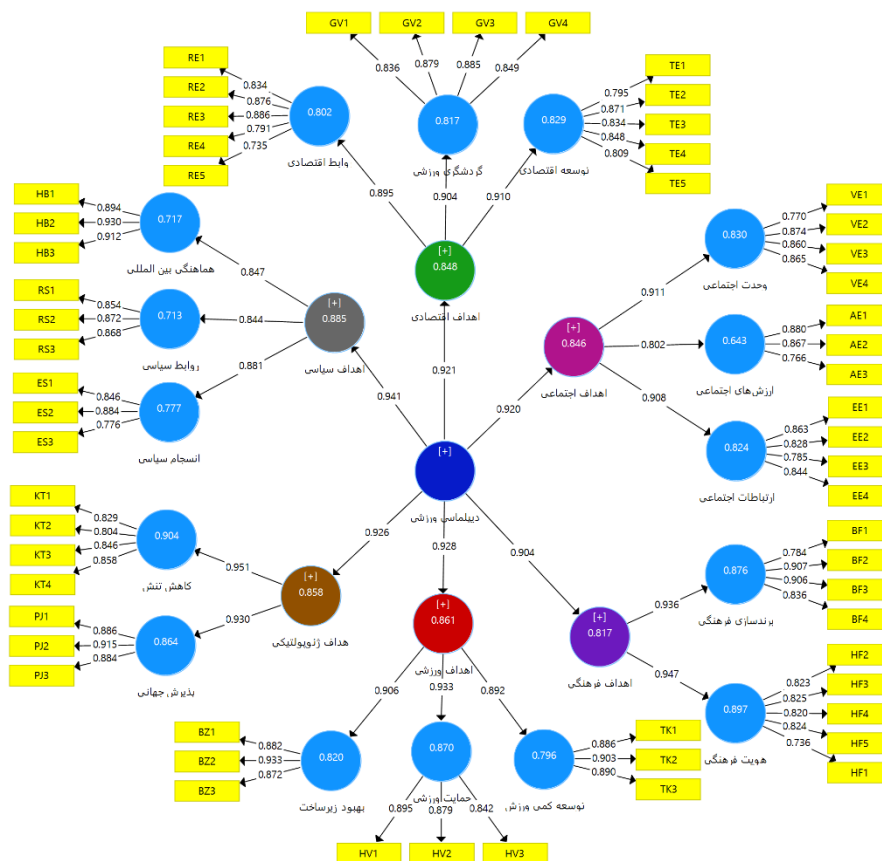
رابطه	ضریب مسیر	آماره t	معناداری	نتیجه
اهداف اجتماعی ← دیپلماسی ورزشی	۰/۹۲۰	۶۹/۷۳۶	۰/۰۰۱	تایید
اهداف اقتصادی ←	۰/۹۲۱	۶۷/۶۸۶	۰/۰۰۱	تایید
اهداف سیاسی ←	۰/۹۴۱	۹۳/۷۴۲	۰/۰۰۱	تایید
اهداف فرهنگی ←	۰/۹۰۴	۵۵/۷۶۳	۰/۰۰۱	تایید
اهداف ورزشی ←	۰/۹۲۸	۷۳/۴۹۳	۰/۰۰۱	تایید
اهداف ژئوپولتیکی ←	۰/۹۲۶	۷۹/۸۴۴	۰/۰۰۱	تایید

با توجه به الگوی تفسیری در مدل‌سازی معادلات ساختاری و از آنجایی که مقدار آماره t مربوط تمامی مسیرها از ۱/۹۶ بزرگتر باشد می‌توان گفت که مسیر مربوطه در سطح ۹۵ درصد معنی‌دار می‌باشد بنابراین تمامی فرضیه‌های مورد بررسی در تحقیق حاضر تأیید می‌گردد.

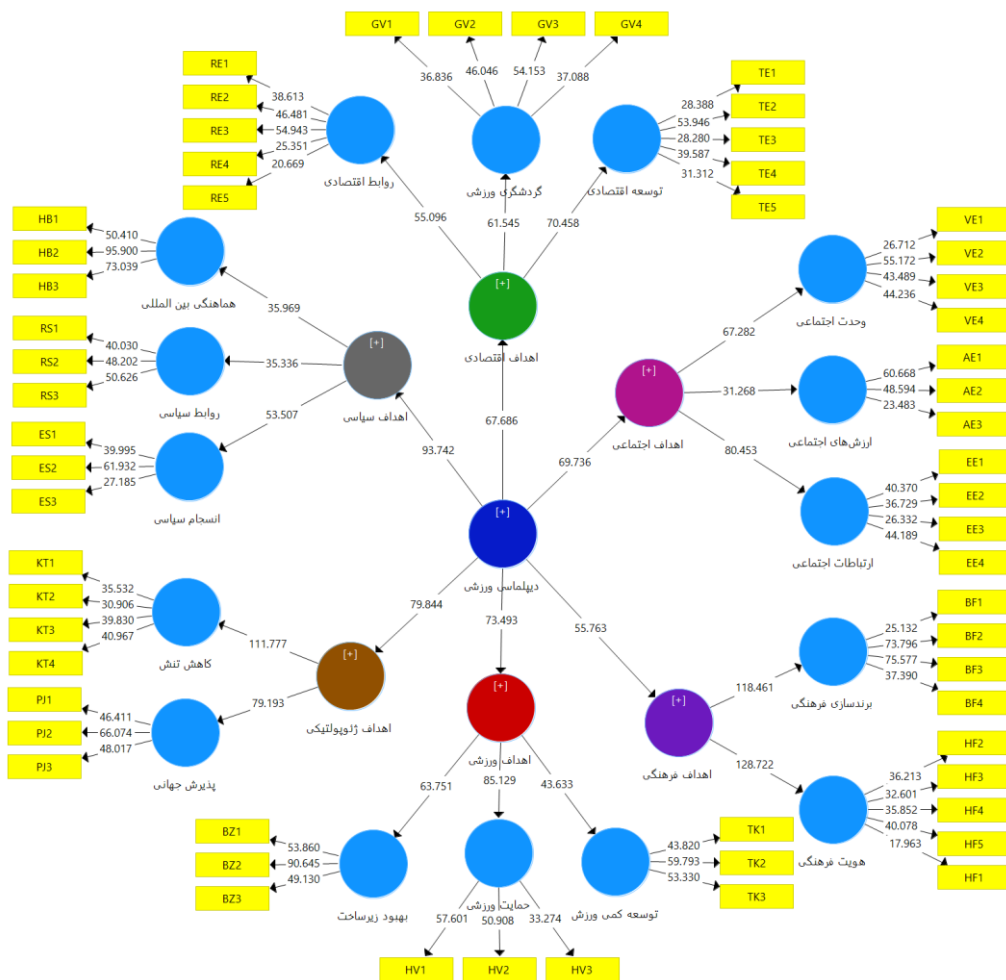
جدول ۱۶: مقادیر شاخص‌های برازش برای متغیرهای مدل تحقیق

متغیر	Q ²	R ²	SRMR
اهداف اجتماعی	۰/۴۲۳	۰/۸۴۶	۰/۰۹۴
اهداف اقتصادی	۰/۴۴۷	۰/۸۴۸	
اهداف سیاسی	۰/۴۵۴	۰/۸۸۵	
اهداف فرهنگی	۰/۴۶۲	۰/۸۱۷	
اهداف ورزشی	۰/۵۱۵	۰/۸۶۱	
اهداف ژئوپولیتیکی	۰/۵۱۹	۰/۸۵۸	

با توجه به اطلاعات جدول ۱۶، مقادیر به دست آمده برای شاخص Q2 و R2 در محدوده قوی قرار دارد و مقدار SRMR نیز کمتر از ۰/۱ می‌باشد که نشان‌دهنده کیفیت مناسب مدل آزمون شده است.

شکل ۱: مدل نهایی پژوهش در حالت ضریب مسیر و بارهای عاملی

شکل ۲: مدل نهایی پژوهش در حالت مقادیر معناداری

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش طراحی الگوی دیپلماسی ورزشی بر تحقق اهداف جمهوری اسلامی ایران بود. در ادامه به بحث درباره یافته‌های مهم پژوهش پرداخته می‌شود: نتایج پژوهش نشان داد که افزایش شفافیت در روابط بین‌المللی ورزشی، افزایش مشارکت سران کشور در تصمیم‌گیری‌های ورزشی، بهبود روابط خارجی و موفقیت در جلب تفاهم دولت‌ها، افزایش منزلت بین‌المللی در میان کشورهای مختلف، افزایش صلح و دوستی به دلیل ارتباطات سیاسی، افزایش غرور ملی به دلیل داشتن دیپلماسی موفق، کسب فضای مناسب برای نمایش استقلال ملی،

بهبود و افزایش برند سازی در خصوص انسجام ملی و... از مهمترین اثرات دیپلماسی ورزشی بر تحقق اهداف سیاسی کشورمان و حفظ میراث بومی و ورزشی کشور، تقویت روحیه جوانمردی در میان آحاد مردم، یادگیری فرهنگ مشارکت عمومی در موقعیت مختلف، انتقال مفاهیم و ارزش‌های اخلاقی به دیگر کشورها، تبادل ارزش‌ها و فرهنگ‌های بومی به دیگر کشورها و... از مهمترین اثرات دیپلماسی ورزشی بر تحقق اهداف فرهنگی جمهوری اسلامی ایران بود. واقعیت این است که رسیدن به اهداف سیاسی، امنیتی و اقتصادی همواره از مهم‌ترین اهداف کشورها در تدوین و اعمال سیاست خارجی‌شان بوده است و این امر باعث شده است که در اواخر قرن بیستم رویکردهای نسبتاً جدیدی در دیپلماسی مطرح شود که توجه افزون‌تر و تاکید بیشتر بر مسائل فرهنگی را به مسئولان و طراحان سیاست خارجی توصیه کند. اگر دیپلماسی را " فن مدیریت تعامل با جهان خارج " توسط دولت‌ها بدانیم برنامه‌ها و سازوکارهای متعددی برای اعمال این مدیریت به کار گرفت. از آنجا که به زعم بسیاری از کارشناسان، ملاحظات "سیاسی، اقتصادی و امنیتی" به طور سنتی سه حوزه بنیادین در مباحث سیاست خارجی را تشکیل می‌دهد؛ لذا در عرف بین‌الملل، سیاست خارجی کشورها با هدف تامین منافع ملی کشور خود در این سه حوزه طراحی، عملیاتی و اجرا می‌شود. با این همه، به باور بسیاری از اندیشمندان و صاحب‌نظران علم روابط بین‌الملل، «فرهنگ و مؤلفه‌های فرهنگی» رکن چهارم و البته بسیار مهم سیاست خارجی را تشکیل می‌دهد که در بسیاری از مواقع لایه‌های زیرین سه حوزه دیگر نیز از آن منبعث می‌گردد. بنابراین ورزش و دیپلماسی ورزشی به عنوان یکی از مؤلفه‌های تاثیرگذار، جذاب و پرترفدار دیپلماسی فرهنگی در بطن جوامع می‌تواند به پیشبرد موفقیت‌آمیز و دستیابی به اهداف سیاسی، امنیتی و اقتصادی سیاست خارجی کشورها کمک کند. با توضیحات ارائه شده می‌توان گفت جمهوری اسلامی ایران مانند بسیاری از کشورهای دیگر، به اهمیت دیپلماسی فرهنگی و البته دیپلماسی ورزشی به عنوان یکی از زیرمجموعه‌های آن پی برده و در حد ناچیزی برای پیاده کردن آن تمهیداتی اندیشیده‌اند. به باور بسیاری از کارشناسان داخلی روابط بین‌الملل و علوم سیاسی، یکی از راه‌های کامیابی و موفقیت در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران استفاده درست و منظم از ابزارهای فرهنگی در چارچوب دیپلماسی ورزشی است. این نتایج با نتایج تحقیق ابراهیمی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی تحت عنوان الگوی دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران به این نتیجه رسیدند که توسعه دیپلماسی ورزشی، نیازمند استراتژی‌ها و سازوکارهای خاص این نظام منحصر به فرد است. این سازوکارها یا اقدامات در چهار حوزه اقدامات مدیریتی، روابط خارجی، اقدامات مالی، اقدامات فرهنگی- اجتماعی قرار می‌گیرد. در نهایت، در بُعد پیامدها، نتایج و پیامدهای مورد انتظار از توسعه دیپلماسی ورزشی مورد توجه قرار گرفت؛ پیامدهایی که می‌تواند در اثر اجرای فرآیندها، اقدامات و راهبردهای لازم برای توسعه دیپلماسی ورزشی اتفاق

بیفتد و همچنین نتایج پژوهش گونزالس و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیقی با عنوان توسعه دیپلماسی ورزشی اتحادیه اروپا به این نتیجه رسیدند که دیپلماسی ورزشی در اتحادیه اروپا نرم‌ترین قدرت نرم افزاری است که بیشتر منعکس کننده ارزش‌های سیاسی، فرهنگی و... جوامع خودشان هستند و بلوم و همکاران (۲۰۲۰) همخوانی داشت. بنابراین از نتایج پژوهش در این بخش می‌توان نتیجه گرفت که در کنار به‌کارگیری مجاری و راه‌های دیپلماسی رسمی، باید به اهمیت بسیار زیاد دیپلماسی فرهنگی توجه نمود و با برنامه‌ریزی حساب شده در حوزه‌های آموزشی، هنری، فرهنگی و ورزشی به ترویج ارزش‌های مطلوب کشور و در نهایت تامین منافع کشور اقدام کرد. به عبارتی تنها با ابزارهایی از جنس فرهنگ می‌توان در عمق باورها و اعتقادات ملت‌ها رسوخ کرد و ائتلاف‌ها و اتحادیهایی پایدار را در نظام بین‌الملل بنیان نهاد. بنابراین با توجه به این دیدگاه، می‌توان گفت به‌کارگیری دیپلماسی ورزشی را نه تنها برای دستیابی به اهداف ورزشی و یا اهداف فرهنگی، بلکه برای نیل به اهدافی با ماهیت سیاسی، امنیتی و حتی نظامی نیز می‌توان تجویز کرد. دیگر نتایج پژوهش نشان داد که پیوند اجتماعی آحاد مردم در کشورهای همسایه با مردم ایران، حل اختلافات قومی و مذهبی در جمهوری اسلامی ایران، افزایش پویایی جامعه در راستای تحقق اهداف اجتماعی، کاهش رقابت‌های بین‌نژادی و دفاع از گروه‌های تحت ستم و... از مهمترین اثرات دیپلماسی ورزشی بر تحقق اهداف اجتماعی کشورمان و همچنین رشد اقتصاد داخلی کشور با استفاده از ظرفیت ورزش، کسب ثروت و سرمایه از طریق دیپلماسی ورزشی، شکوفایی اقتصادی به تبع افزایش تولیدات ورزشی، برجسته‌سازی توان اقتصادی و استفاده از ظرفیت ورزش، توسعه و ارتقای صنعت گردشگری ورزشی، کمک به ثبات اقتصادی جامعه و کشف ظرفیت‌های جدید و... از مهمترین اثرات دیپلماسی ورزشی بر تحقق اهداف اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بود.

در تفسیر این قسمت از نتایج می‌توان گفت که امروزه درحالی که از دیدگاه برخی نظریات روابط بین‌الملل و در آثار تعدادی از دانشمندان و نویسندگان کلاسیک سیاست‌های برون‌مرزی، به منظور توضیح عوامل موثر در سیاست خارجی کشورها و همچنین عوامل موثر در زندگی بین‌المللی صرفاً بر پدیده‌های سیاسی و اقتصادی تاکید می‌ورزند؛ در مقابل، بسیاری از پژوهشگران ژرف‌اندیش دریافته‌اند که تنها با تکیه بر عوامل سیاسی و اقتصادی محض نمی‌توان به ژرفای روابط بین‌الملل دست یافت. آنان برای دستیابی به شناختی واقع‌بینانه از روابط بین‌المللی تمرکز بر مسائل فرهنگی و توجه خاص به حیطه ورزش و رویدادهای ورزشی به‌عنوان یک پدیده فرهنگی را تجویز می‌کنند. بنابراین شناخت دقیق مفهوم دیپلماسی ورزشی از طریق تولید مبانی نظری در این حوزه و کاربرد ویژه آن در پیشبرد سیاست خارجی کشورها به‌خصوص در عصر بهره‌گیری از شیوه‌های نوین فناوری اطلاعات در عصر ارتباطات و فرآیند جهانی شدن ورزش می‌تواند عاملی موثر در تامین اهداف سیاست

خارجی کشورها باشد. این قسمت از نتایج پژوهش با نتایج پژوهش جوادی پور و همکاران (۱۳۹۸) که در تحقیق خود با عنوان نقش ورزش و توسعه دیپلماسی ورزشی در پیشبرد سیاست‌های فرهنگی- اجتماعی و روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران و همچنین نتایج پژوهش وانگ (۲۰۲۲) که در پژوهش خود با عنوان دیپلماسی ورزشی و قدرت نرم در چین پرداخته بودند همخوان و همسو بود.

بنابراین از نتایج پژوهش در این بخش می‌توان نتیجه گرفت که با توجه به اهداف منطقه‌ای و بین‌المللی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، به نظر می‌رسد وزارت امور خارجه برای کارآمدی بیشتر سیاست خارجی خود، نیازمند اتخاذ تدابیر و روش‌های جدید در روابط خارجی خود می‌باشد تا اهداف خود را بهتر محقق سازد. بنابراین توجه به عوامل اجتماعی؛ همچون فعالیت تخصصی در حوزه روابط بین‌الملل و دیپلماسی ورزشی با هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی، همکاری دقیق بین وزارت ورزش و کمیته ملی المپیک و پارالمپیک با وزارت امور خارجه، ارتباط منسجم و متقابل بین نخبگان این دو حوزه و... به پیشبرد هر چه بهتر منافع ملی کشور خصوصا در حوزه اجتماعی مبادرت ورزد.

نتایج نهایی پژوهش نشان داد که از بین بردن موانع ارتباط سیاسی کشورها، مبارزه با انزوای سیاسی و کسب موقعیت ارتباطی در میان دیگر کشورها، تلطیف و عادی سازی رابطه میان کشورهای با اختلافات سیاسی، کاهش کلیشه‌های سیاسی دولت‌ها و افزایش روابط، کسب اعتبار و جایگاه سیاسی در مجامع بین‌المللی و... از مهمترین اثرات دیپلماسی ورزشی بر تحقق اهداف ژئوپولیتیکی جمهوری اسلامی ایران بود. در تفسیر این قسمت از نتایج می‌توان اذعان داشت که در محافل مطالعاتی و پژوهش‌های آکادمیک بین‌المللی به موضوعاتی از قبیل رابطه ورزش با جهانی شدن، تأثیر ورزش بر توسعه اقتصادی و اجتماعی و تأثیرات مثبت و منفی ورزش بر مناسبات میان کشورها پرداخته شده است. اما به ابعاد راهبردی ورزش و کاربست قدرت نرم ورزش از طریق دیپلماسی ورزشی برای تحقق اهداف سیاست خارجی به ویژه اهداف ژئوپولیتیکی آن توجه چندانی (به خصوص در آثار و پژوهش‌های داخلی) نشده است. به عبارت دیگر مفهوم‌سازی ژئوپولوتیک ورزش، تقویت ملی‌گرایی، تقویت حس قلمرو خواهی، توسعه جهانی شدن، تقویت هویت‌های دیگر ملی را در کنار بروز ژست‌های ژئوپولوتیکی، انزوای ژئوپولوتیکی، ارتقای منزلت ژئوپولوتیکی، تقویت همگرایی و تضعیف واگرایی را از مهمترین کارکردهای ورزش و دیپلماسی ورزشی نامید. وی همچنین از ورزش به عنوان عامل وحدت بخش، فرصتی برای دگرگونی‌های اجتماعی، عامل ارتقای اخلاقی، جایگزینی برای جنگ، ابزار تبلیغاتی سیاستمداران، توسعه حقوق بشر، تخلیه انرژی هیجانی مردم و بازنمایی نژادی و جنسی نام برد. نتایج این قسمت از پژوهش با نتایج پژوهش هادیان و همکاران (۱۴۰۰) و همچنین

نتایج پژوهش خارجی مین و چوی (۲۰۱۹) که در پژوهش خود با عنوان بررسی موفقیت‌های دیپلماسی ورزشی به عنوان ابزار سیاست خارجی و داخلی (مورد مطالعه: قطر) پرداخته بودند همخوان بود. بنابراین از نتایج پژوهش در این بخش می‌توان چنین استنتاج کرد که راهبرد و دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران می‌تواند تا سطح یک ابزار قوی سیاسی و مقوله‌ای ژئوپلیتیک ارتقاء یافته و کشورمان به خوبی بتواند از سرمایه‌های حاصل از میدان بین‌المللی ورزش (منزلت بین‌المللی، منافع اقتصادی، نفوذ سیاسی و ...) در راستای منافع کلان راهبردی و اهداف سیاست خارجی بهره‌برداری نماید. بنابراین می‌توان جمهوری اسلامی ایران را به شرط استفاده از این پتانسیل ارزشمند از جمله موفقترین کشورها در زمینه کاربست قدرت نرم ورزش از طریق طراحی راهبرد کلان ورزشی و اجرای آن به وسیله دیپلماسی ورزشی در تأمین اهداف سیاست خارجی به خصوص اهداف ژئوپلیتیکی دانست.

منابع

- بخشی‌چناری، امین‌رضا، گودرزی، محمود، سجادی، سیدنصرالله، جلالی‌فراهانی، مجید (۱۳۹۷). *نقش دیپلماسی ورزشی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران*. نشریه رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی. ۷(۲۶)، ۲۱-۳۶.
- ابراهیمی، رضا، بهلکه، طاهر، فلاح، زین‌العابدین، عسگری، اسرا (۱۴۰۱). *الگوی دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران. ماهنامه جامعه شناسی ایران (وابسته به انجمن علمی جامعه شناسی ایران)*. ۵(۱۰)، ۲۶۶-۲۷۹.
- فتاحی‌میلاسی، صادق، هنری، حبیب، کشگر، سارا (۱۴۰۱). *پیامدهای اقتصادی و ورزشی توسعه دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه علمی مطالعات بازاریابی ورزشی*. ۳(۲)، ۱-۲۹.
- هادیان، ناصر و امیرهوشنگ کریمی (۱۴۰۰). *قدرت نرم ورزش در خدمت اهداف ژئوپلیتیکی سیاست خارجی*. فصلنامه ژئوپلیتیک، ۱۷(۲)، ۱۸۲-۲۰۲.
- مختاری، سودابه، کشیشیان‌سیرکی، گارینه (۱۴۰۱). *تاثیر قدرت نرم دیپلماسی ورزشی بر روابط ایران و آمریکا: مطالعه موردی دیپلماسی کشتی (۱۹۹۸-۲۰۱۳)*. فصلنامه تحقیقات سیاسی و بین‌المللی، ۵۱(۵)، ۸۹-۱۰۰.
- حسن‌پور قادی، رضا، دوستی، مرتضی (۱۴۰۰). *جایگاه دیپلماسی ورزشی در سیاست خارجی ایران پس از انقلاب اسلامی ۱۳۵۷*. نشریه مدیریت ورزشی. ۱۳(۲)، ۵۸۱-۶۱۶.

- راسخ، نازنین، جوادپور، محمد (۱۳۹۶). نقش ورزش و توسعه دیپلماسی ورزشی در پیشبرد سیاست‌های فرهنگی-اجتماعی و روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران. نشریه مدیریت ورزشی، ۹(۴)، ۵۹۹-۸۰۴.
- سبزی، زهره، شریعتی فیض‌آبادی، مهدی، صابونچی، رضا (۱۴۰۰). نقش دیپلماسی ورزش در توسعه روابط با کشورهای غربی. نشریه پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت ورزش. ۱۳(۳). ۹-۲۷.
- شریعتی فیض‌آبادی، مهدی، منظمی، امیرحسین (۱۴۰۰). مدل تجربی جایگاه ورزش در توسعه دیپلماسی عمومی. مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی. ۸(۳)، ۱۳-۲۶.

References

- Blom, L. C., Magat, P. A., & Dichter, H. L. (2020). Grassroots diplomacy through coach education: Americans, Jordanians, and Tajiks. *Soccer & Society*, 21(5), 535–550. <https://doi.org/10.1080/14660970.2019.1689125>
- Gonzalez, P., Stanesco, M., & Voico, V. (2021). Journal of Development of EU sport diplomacy. Analysis of the perception of the EU and EU's policies abroad, Executive Summary, p. 10. Accessed at: https://www.cultureinexternalrelations.eu/cier/data/uploads/2016/11/2016_FPI_Study-External-Perceptions-of-theEU_Executive_Summary.pdf
- Min, D., & Choi, Y. (2019). Sport cooperation in divided Korea: An overstated role of sport diplomacy in South Korea. *Sport in Society*, 22(8), 1382-1395.
- Mottaghi, A., Taghi Raeissadat, M., Sajjad, N., & Rabiei, H. (2022). The Geopolitics of Sport and Diplomacy of Neighborhood Relations in the 2022 World Cup in Qatar (Case study: Iran and the Persian Gulf Arab States). *Geopolitics Quarterly*, 17(4), 334-352.
- Wong, D., & Meng-Lewis, Y. (2022). Esports diplomacy—China's soft power building in the digital era. *Managing Sport and Leisure*, 1-23.